ဝပ်ကလားငွေကျေးရွာ

နန်းယွန်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၂၀ - ၂၀၂၄)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ဝပ်ကလားငွေကျေးရွာ ၊ နန်းယွန်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

မာတိကာ

စကားချီး

ဝပ်ကလားငွေကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊

ဝပ်ကလားငွေကျေးရွာရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်

ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ်

၁။ နိဒါန်း

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီ အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ ဝင်ငွေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျား- မဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါးထုတ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့်ဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်
(ခ) အကောင်အထည်ဖော် နည်းဗျူဟာ

၇။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

(က) ဦးစားပေးစီမံချက်များ
(ခ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

၈။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ဝင်များစာရင်း
(ခ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ဂ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း
(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

အပိုင်း(ခ)

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်းဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား(၂) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ရေအရင်းအမြစ် အခြေအနေ

ဇယား(၃) ခါတ်သတ္တုနှင့် အခြားဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၄)　ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား(၅)　ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား(၆)　ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား(၇)　အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား(၈)　မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ
ဇယား(၉)　စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား(၁၀)　ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား(၁၁)　ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား(၁၂)　ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား(၁၃)　သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်များ
ဇယား(၁၄)　လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား(၁၅)　ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာအခြေအနေ
ဇယား(၁၆)　ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား(၁၇)　စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား(၁၈)　အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား(၁၉)　လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု
ဇယား(၂၀)　ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား(၂၁)　သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်
ဇယား(၂၂)　အိမ်သာအမျိုးအစား
ဇယား(၂၃)　ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်နိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ် အခြေအနေ
ဇယား(၂၄)　သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ အခြေအနေ
ဇယား(၂၅)　ကျား - မ ရေးရာ

စကားချီး

၁။　ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ မှ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ထိ (၅)နှစ် ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက်

လိုအပ်သောနည်းပညာများပံ့ပိုးပေးပါသော စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား ကျေးဇူးအထူးပင်တင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီး သော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပူးပေါင်းပါဝင်ပေးသော ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

၂။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြသော်လည်း လူထုအများစုဖြင့် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။နန်းယွန်းမြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများ ကိုအသုံးပြုကာ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း၍ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ဝိုင်း ဝန်းဖော်ထုတ်ခဲ့ ကြပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏာန်းများနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး ကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏာန်းအချက်အလက်များရရှိနိုင်မည့် နေရာများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရမည့် ဌာနဆိုင်ရာများကိုပါ သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ထို့အပြင် ထပ်မံလိုအပ်နေသော ကိန်းဂဏာန်းအချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုများကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအသီးသီး တို့တွင် ချည်းကပ် ရယူရမည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ရပါသည်။

၃။ ယခုရေးဆွဲထားသော အစီအစဉ်ကို ထပ်တိုးရရှိသည့် ကိန်းဂဏာန်းအချက်အလက်များကို ထပ်မံဖြည့်စေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ထိန်းသိမ်းသွားပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက် လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေမှု တစ်ဝက် ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုများ ၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများ၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် မှုများနှင့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ချမှတ်ထားသောမူဘောင် အတွင်းမှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည် ။

၄။ ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင် ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက် ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ၏

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် နည်းပညာအကူအညီများ ၊ အကြံဉာဏ်များနှင့်အတူ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆက်လက်ကူညီ ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်စေရေးအတွက် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည် ။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ဝပ်ကလားငွေကျေးရွာ၊ နန်းယွန်းမြို့နယ်

၂၀၂၀ ခုနှစ် ၊ ဧပြီလ

အပိုင်း(က)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း

(က) ရည်ရွယ်ချက်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံများအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည် ဖော်မည့် အစီအစဉ် အသစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် စတင်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင် ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်းအတွေ့အကြုံ မရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်များ ပြုစုရေးသွင်းရာတွင် အရေးကြီး ကြောင်း သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များကို ရယူရမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော နည်းပညာအကူအညီများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိလာပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ အကြားကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများအား ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အခြေခံအချက် အလက်အကြောင်းအရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ပံ့ပိုးဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားများ၊ (၅) နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက် များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် လိုအပ်မည့် အကြောင်းအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိမည့် လမ်းကြောင်းများကိုပါ ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း များ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရရှိပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များ၏ အသုံးဝင်မှုများကိုလည်း သိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

၂

(ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများ ကိုလည်း စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့်၊ ပြည် နယ်အဆင့်နှင့် တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ပဂ္ဂလိကကဏ္ဍများအတွက် အသုံးဝင်မှုအခြေအနေများ၊ ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကို ချိတ်ဆက်ရာတွင် လိုအပ်သောနည်းဗျူဟာ ဖြစ် ထွန်းဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ(NGO)၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ(CSO)နှင့် အလှူ ရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက် ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည် ။

(ဂ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်း လင်းမှုများရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တိုင်းတွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် လူထုပါဝင်၍ စုစည်းကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ပြရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေ ကြေးအခက်အခဲ ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများ ရှိနေပါသေးသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ လက်တွေ့အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များကို အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့်စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်၍ ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင်တစ်ဖြည်း ဖြည်းတိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျေးရွာသည် ဒုံဟီးမြို့နယ်အတွင်းတွင် တည်ရှိပြီး နန်းယွန်းမြို့မှဒုံဟီးမြို့သို့ ဆိုင်ကယ်ဖြင့် သွားလျှင်(၅)နာရီခန့် ကြာမြင့်ပါသည်။တဖန် ဒုံဟီးမြို့မှကျေးရွာသို့ဆိုင်ကယ်ဖြင့်သွားလျှင်(၁၀)နာရီ

ခန့်ကြာမြင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာကော်မတီဝင်များအနေဖြင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲ ဝေးလံသည့်အတွက် ဒုံဟီးမြို့တွင်(၁)ညအိပ်၍ ခရီးဆက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနယ်စပ်တွင် တည်ရှိပြီး တောင်ကုန်းတောင်တန်းပေါ်တွင် ရှိသည့်အတွက် တောင်ယာသည် ကျေးရွာ၏ အသက်သွေးကြောဖြစ်သည်။ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့် ကျွဲ၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်နှင့်ဘဲစသည့် တိရစ္ဆာန် များကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အနေဖြင့်သာ မွေးမြူကြပါသည်။ ဒေသ၏ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်လက်မ (၈၀) မှ (၉၀) ဝန်းကျင်တွင် ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အထောက်အကူပြုပါသည်။ တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သည့်အတွက် စိုက်ပျိုးမြေရရှိရန်တောင်ယာခုတ်၍ စိုက်ပျိုးရသည့်အတွက် တောင်ယာများ ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ အဓိကစိုက်ပျိုးသည့် သီးနှံများမှာ စပါး၊ ပြောင်းဖူး၊ ဝီလောဝီနံ၊ ပိန်းဥ၊ မျောက်ဥနှင့် အာလာဂျီ ဖြစ်ပါသည်။ ရေမြေသဘာဝ ရာသီဥတုကောင်းမွန်သည့်အတွက် ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ လေမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်စီးခြင်းစသည့် သဘာဝဘေး

အန္တရာယ်ကျရောက်မှုများ နည်းပါးသော်လည်း လူနေအိမ်များမှာ ယုံး ၊သက်ကယ်၊ ဝါးများဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည့်အတွက် မီးလောင်လွယ်သည့် အခြေအနေတွင်ရှိပါသည်။သို့သော်ငြားလည်း ယခု အချိန်ထိကျေးရွာတွင် မီးဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှု မရှိသေးပါ ။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာသည် တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သောကြောင့် တောင်ယာခုတ်၍ စိုက်ပျိုးမြေဖော်ဆောင်ရသောကြောင့် တောင်ယာမြေများသာအသင့်အတင့်ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတများ မထွက်ရှိပါ။ တောင်သူများသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးရာတွင်မိုးရေကိုသာ အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပြီး၊ စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်တောင်ယာမြေ(၉၇၀)ဧကရှိပြီး စပါး၊ ပြောင်း၊ အာလာဂျီ၊ ပီလောပီနံ စသည့် သီးနှံများကိုသာ အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပါသည် ။

၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၇၅)စုနှင့် ကျား(၂၅၁)၊ မ(၂၂၆)ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း(၄၇၇)ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှ (၆%)ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှနှုန်း (၅)ဦးထက်များနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင် နာဂလူမျိုးများသာနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်သည် ကျေးရွာရှိလူဦးရေပေါင်း၏ (၆၀%)ခန့်ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ် များကို ကောင်းမွန်သောလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းများရှိပါက ဒေသစီးပွားရေးတိုးတက်အောင် စွမ်း

ဆောင်နိုင်သည့် အနေအထားတွင် ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော အရွယ်ရှိအမျိုးသားဦးရေနှင့် အမျိုးသမီးဦးရေသည် ထပ်တူနီးပါးရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သော သက်ကြီးရွယ်အိုများရှိသော်လည်း ဒေသ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံအရ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်သော အခြေအနေမျိုးတွင်ရှိသဖြင့် စိတ်ပူပင်ရသော အနေအထားတွင် မရှိပါ ။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ ဝင်ငွေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းနေပါသည်။ အလွန်ဆင်းရဲသောအဆင့် သတ်မှတ်မှုတွင် ၁၃ % ၊ ဆင်းရဲသောအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် ၃၆%၊ အလယ်အလတ်အဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် ၃၆% ၊ ချမ်းသာသောအဆင့် သတ်မှတ်မှုတွင်၁၅% ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်ရှိ အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည်တောင်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ကြသဖြင့် ကျေးရွာစီးပွားရေးအခြေအနေမှာ သင့်တင့်သော အနေအထားတွင်ရှိပါသည်။ တောင်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ကြသော်လည်း သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ မတူညီကြသည့်အတွက် စားဝတ်နေရေး ကို ရုန်းကန်လှုပ်ရှားနေကြရသော အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်းရှိ ပြည်သူလူထုသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကအားထား လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း ဝမ်းစာဖူလုံမှုတွင် ခက်ခဲသောအိမ်ထောင်စု များစွာရှိပါသည်။ ရာသီအလိုက် သီနှံများ စိုက်ပျိုးကြပြီး ကျပန်းလုပ်ငန်းများကိုလည်း ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအလွန် ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများ၏ (၃၀%)ဖြစ်သော အိမ်ထောင်စု(၁၁)ခုကို လေ့လာစမ်းစစ်မှုအရ ၎င်းတို့၏ (၂၀%)မှာ သူတစ်ပါးထံတွင် ချေးငှားပြီး အသက်ရှင်နေထိုင်ကြပါသည် ။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ပြည်သူလူထုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ကြပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များပါ ဒေသအခြေအနေအရ ကြံခိုင်သောအနေအထားတွင် ရှိပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှု ခက်ခဲသောအိမ်ထောင်စုများရှိ ကလေးသူငယ်အများစုမှာမူ အာဟာရနှင့် ပတ်သက် သော ချို့တဲ့မှုဖြစ်စဉ် အနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီး၊ လူငယ်လူရွယ်၊ သက်ကြီးပိုင်းတို့သည် တစ်ကိုယ်ရည် သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိအမြင်များ နည်းပါးကြသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများ အနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကို ကျေးရွာအုပ်စုရှိရှိကျေးလက်ဆေးပေးခန်းတွင် ရရှိသော်လည်း၊ အသေးစားခွဲစိတ်ကုသမှုများအား ကျေးရွာနှင့်(၃၀)မိုင်ကွာဝေးသော ဒုံဟီးဆေးရုံသို့

သွားရောက်ကုသကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စိမ့်စိမ်းရေကိုသာ အဓိကထားသုံးစွဲကြရသည်။ စိမ့်စမ်းရေကိုသာ သောက်သုံးရသောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ တောင်ပေါ်ဒေသ ဖြစ်သောကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါများ အလွယ်တကူဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ဘေးပတ်ဝန်းကျင်တွင် စမ်းချောင်းရှိသောကြောင့် အဆိုပါချောင်းမှကျေးရွာအတွက် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှုများ အတွက် များစွာအထောက်အကူပြုပါသည် ။

(ငံ) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်းသာရှိပါသည်။ အလယ်တန်းပညာနှင့် အထက်တန်းပညာကို ဒုံဟီးမြို့နှင့်နန်းယွန်းမြို့များသို့ သွားရောက်သင်ယူကြရသည်။ ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားအများစုသည် အခြေခံစာရေး၊ စာဖတ်တတ်မြောက်ကြပြီး လက်ရှိအထိတက္ကသိုလ်တွင် ပညာလေ့လာဆည်းပူးနေသူ မရှိပါ။မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်သာ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများစွာရှိသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုပညာများမှာမူ နိမ့်ကျနေဆဲဖြစ်သည်။ လူငယ်၊ လူရွယ်ပေါများသော်လည်း ဝင်ငွေရအလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများမှာ နိမ့်ကျနေဆဲဖြစ်သည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှုအနေအထားမှာ စနစ်တကျနေထိုင်မှုတွင် ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ ကိုယ်ကာယလက်ရုံးရည်ကို အားကိုး၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရသည့် ဒေသဖြစ်သောကြောင့် အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများတို့၏ လုပ်အားခများမှာမူ တန်းတူရရှိခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာ၏အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခြင်းလည်း မရှိပါ ။

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများရှိကြပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်များမှာ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းကြပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား
ကိုမူ အထောက်အပံ့များစွာ ပေးပါသည် ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ကြသော်လည်း တိကျသော လုပ်ငန်းတာဝန်များ မရှိပါ ။

(ခ) သီးနှံ၊ သား၊ ငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် ဆန်စပါးကိုသာ အဓိက စိုက်ပျိုးကြပြီး တောင်ယာ(၉၇၀)ကေကျော် ရှိပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်သုံး စက်ကရိယာများ ဝယ်ယူအသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိပါ ။ လယ်ယာလုပ်ငန်းများ တွင် တိရစ္ဆာန်များဖြစ်သော ကျွဲ ၊နွားများကို အသုံးပြုသူနည်းပါးပြီး အများစုမှာ ခွာန်း၊ ပေါက်တူး၊ ခါး များဖြင့်သာ အသုံးပြုစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ဘဲနှင့်ဆိတ် စသည့် အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို တပိုင်တနိုင် မွေးမြူကြပါသည်။ နွားနောက်မွေးမြူသူ အနည်းငယ်ရှိပါ သည်။ တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သည့်နှင့်အလျောက် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်သူမရှိပါ ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် ရာသီပေါ်သီးနှံများအား ခေါင်းရွက်ဗျက်ထိုး ရောင်းချသူများနှင့် ကုန်စုံဆိုင်ဖွင့် ၍ ရောင်းချသူ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများအဖြစ် ပွင့်လင်းရာသီနှင့် သီးနှံရိတ်သိမ်းပြီးကာလများတွင် နေ့စားအလုပ်သမားများအဖြစ် သော်လည်းကောင်း ၊ ကျပန်းလုပ်သားများ အဖြစ် သော်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးသောကြောင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိပါ ။

ကျေးရွာတွင် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေများပြားသော်လည်း အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ စက်မှုလက်မှုအတတ်ပညာတတ်မြောက်မှုနည်းပါးခြင်း၊ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်း

လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်ငွေ ကြေးအရင်းအနှီးမရှိခြင်းနှင့် အခြားမြို့ရွာများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ နည်းပါးသောကြောင့် ငွေကြေးအခက်အခဲများ ရင်ဆိုင်ရပါသည် ။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်များဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးများကြပါသည်။ မိရိုးဖလာ နေထိုင်မှုစနစ်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်သူ များပြားသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုများအတွက် များစွာအဟန့်အတား ဖြစ်စေသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သူများသည့်အတွက် စိမ့်စမ်းရေထွက်ရှိမှုမှာလည်း များစွာလျော့နည်းလျက်ရှိပါသည် ။

(င) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်သူများနှင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အများအားဖြင့် အစိုးရဌာနများ၊ အခြားပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများထံမှ ချေးငွေရယူခြင်း မရှိဘဲ၊ ကျေးရွာ

တွင်း ငွေကြေးအဆင်ပြေလည်သူများထံမှ ချေးငွေရယူနေရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများသည် အများအားဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံကြသော်လည်း ပညာရေး၊ကျန်းမာရေးအတွက် ငွေကြေးချေးယူသုံးစွဲရသည့် အလေ့အထများ ရှိပါသည် ။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းဆောင်(၁)ဆောင် ရှိပါသည်။ ကျောင်းမှာ သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ကာ၊ ပျဉ်အခင်းဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားပြီး၊ ကျောင်းတွင်ဆရာ/ဆရာမ လုံလောက်မှုရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သော် လည်း ကျောင်းဆောင်အတွင်း ပရိဘောဂပစ္စည်းများ လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။သောက်သုံးရေအတွက် ကျောင်းဝန်းအတွင်းသို့ သီးသန့်သွယ်ယူထားခြင်းများ မရှိပါ။ ကျေးရွာသည် ရေရှားပါးသည့်ဒေသတွင်ပါဝင်သောကြောင့်ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် တွင်းရှိအိမ်သာအမျိုးအစားများကိုသာ သုံးစွဲကြပါသည် ။ အိမ်သာမသုံးစွဲသော အိမ်ထောင်စုအနည်းငယ် ရှိနေပါသေးသည် ။

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်သည့်အနေအထား သီးသန့်မရှိပေ။ ကျေးရွာသူ ၊ ကျေးရွာသားများသည် ကျေးရွာရှိလူမှုရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် သာရေး၊ နာရေးကိစ္စရပ်များတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ကြပြီး၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ရိုးရာအကအလှများဖြင့် ပါဝင်ဆင်နွှဲကြသည်။ ၎င်းတို့လူမျိုးများ၏ ရိုးရာဓလေ့များကို အလေးထား စောင့်ရှောက်ကြသည်။

(၉) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီမှု လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာသည် ဒုံဟီးမြို့မှ ထပ်ဆင့်သွားလာရသည့် ကျေးရွာဖြစ်ပါသည် ။ နန်းယွန်းမြို့နှင့် ဒုံဟီးမြို့ကို ဆက်သွယ်ထားသောလမ်းများ ကောင်းမွန်သည့်အနေအထားတွင် ရှိသော်လည်း ဒုံဟီးမှ ကျေးရွာသို့ သွားလာရသည့်လမ်းမှာ ဆိုးဝါးလှပါသည်။ ကျေးရွာ၏ရွာတွင်းရှိလမ်းများမှာ လူသွားလမ်းအဖြစ်သာ တည်ရှိနေပြီး၊ ရွာတွင်းလမ်း အဖြစ်သတ်သတ်မတ်မတ် ဖောက်လုပ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်မရှိသည့်အတွက် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များအား အချိန်နှင့်တပြေးညီ မရရှိနိုင်သည့်အပြင်၊ လျှပ်စစ်မီး မရရှိသေးဘဲ ဆိုလာ ပြားများ ၊ အခြားအလင်းပေးသည့် အရာများ ၊ ထင်းမီးများဖြင့်သာ အသုံးပြုနေရပါသည် ။ ကျေးရွာ တွင် စာကြည့်တိုက်လည်း မရှိသေးပါ ။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပါသည်။ ရွာသားများတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲ မှု အနည်းငယ်ရှိနေပြီး၊ ကျေးရွာတွင် လုံခြုံရေးအားနည်းသဖြင့် အဖိုးတန်းပစ္စည်းမဟုတ်သော်လည်း အနည်းငယ်မျှသောပစ္စည်းများ မကြာခဏပျောက်တတ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင်း ပြဿနာအများစုကိုမူ ရိုးရာ အဖွဲ့အစည်းမှ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းလေ့ရှိပါသည် ။

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

ကျေးရွာတွင် လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်စေသည့် မြေသားလမ်းများ ဖောက်လုပ် ထားရှိပေးခြင်းသည် ကောင်းမွန်သော လူနေမှုအဆင့်တန်း မြင့်မားစေသည့် အထောက်အပံ့များ ရရှိစေပါသည်။ ကျေးရွာရှိ ရွာသူ/ရွာသားများ၏ (၆၀%)မှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များဖြစ်ကြ သည့်အတွက် လုပ်သားအင်အားအရင်းအမြစ်ရှိပါသည်။ခွဲစိတ်ကုသမှုများအတွက် အနီးဆုံးဖြစ်သော ဒုံဟီးမြို့ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိသော်လည်း ကလေးသူငယ်များအတွက် မူကြိုကျောင်းဆောင်မှာ မကောင်းမွန်သည့်အတွက် ကျေးရွာအတွက် များစွာအခက် အခဲရှိပါသည် ။

သဘာဝရင်းမြစ်များတွင် လယ်ယာမြေများသည် မြေပြန့်မဟုတ်ဘဲ တောင်ကုန်းတောင်စောင်းများတွင် ရှိကြပြီး မြေဆီမြေဩ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့် အခြားဆောင်းသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန်အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေပါသည်။ လယ်ယာထွက်ကုန်နှင့် ရာသီပေါ်သီးနှံများကိုလည်း မြို့နှင့်နီးသောကြောင့် အလွယ်တကူရောင်းချနိုင်သော်လည်း လက်ရှိ ပေါက်စျေးအောက် စျေးနှိမ်၍ရောင်းချနေရခြင်း၊ စျေးကွက်မရှိခြင်းစသည့် အခက်အခဲများ ရှိနေပါ သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျွဲ၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲနှင့် ဆိတ်စသည့် တိရိစ္ဆာန်များကို စီးပွားဖြစ် မဟုတ်ဘဲ ခိုင်းစေရန်နှင့် ဟင်းလျာအတွက်သာ တပိုင်တနိုင်မွေးမြူကြပါသည်။ ကြက်နှင့်ဝက်များ ကို စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရန်အတွက် အရင်းအနှီးလိုအပ်လျက်ရှိပြီး မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနမှ လိုအပ်သော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကူညီပံ့ပိုးခြင်းဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ စိတ်ထဲတွင် ကိန်းအောင်း နေသော မိရိုးဖလာအယူအဆများကိုလည်း လျော့ချနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၉

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်း ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များကိုလည်း ထန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြပါသည်။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်မရှိသည့်အတွက်သတင်း အချက် အလက်ရယူရာတွင် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သိရှိနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ တစ်ရွာနှင့် တစ်ရွာ ဆက်သွယ်ရာတွင် I-Con ဖုန်းများဖြင့်သာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုရပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ လယ်ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်သည်မှအပ အခြားသယံဇာတများ မထွက်ရှိပါ။ လယ်ယာမြေများကို ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သေးပါသဖြင့် လယ်သမား များအဖို့ သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးအောင်သာ အားစိုက်ရပေမည်။

ကျေးရွာရှိ လယ်ယာမြေများကို ရေသွယ်မြောင်းများဆောက်လုပ်ပြီး ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင် အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း တိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ စိုက် ခင်းများတွင် ကျရောက်တတ်သော ဖျက်ပိုးများနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအမံများအား ကျေးရွာမှ ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပေ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ် ကုန်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေမရရှိကာ အင်အားစုများကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ သုံးစွဲရပါ သည်။ အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအတွက် ကုန်ကြမ်းတတ်သိနားလည်မှုအထိအတွေ့မှာ အလွန်အားနည်းလှပါသည်။ မိရိုးဖလာ လက်မှုပညာများတတ်မြောက်ကြသော်လည်း ပြန်လည့်ဖြန့် ဖြူးနိုင်သည့် အနေအထားမရှိပေ ။

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်(၅)နှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည် -

(၁) ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာသည် ခေတ်မီသော စိုက်ပျိုးရေးနည်းဗျူဟာများ၊ ဆေးဝါးများ၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိပြီး တောင်သူလယ်သမားတို့၏ ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့် ထုတ်ကုန်နှစ်ဆ တိုးမြှင့်လာနိုင်စေရမည်။

(၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးမှတဆင့် ကလေးငယ်များ၏လူငယ်ဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်နယ်ပယ်ကိုကျယ်ဝန်းလာစေရမည်။

(၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် ပညာရေး၊ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အတူတကွ လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်သော စံပြကျေးရွာ ဖြစ်လာစေရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော် နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိနိုင် ရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည် ။

ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်းရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး၊ စိုက် ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်သွား မည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိလာပါက စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ လာမည့်နှစ်များတွင် ကျေးရွာ၏တိုးတက်မှုသည် လက်ရှိအခြေအနေများထက် များစွာသာလွန်နေ အောင် စွမ်းဆောင်သွားပါမည် ။

၇။ ဦးစာပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

(က) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
ကျေးရွာအဆောက်အဦး	ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ရာ	၁၀၀	၁	ကျေးရွာ၏ အလိုအပ်ဆုံးဖြစ်သော ကျေးရွာခန်းမဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်းအား ကျေးရွာကော်မတီမှ ဦးဆောင်၍ ဆောင်ရွက်သွားပါမည် ။	ကျေးလက်
ကျေးရွာအဆောက်အဦး	မူကြိုကျောင်းေောင်	၉၀	၂	ကျေးရွာဘောလုံးကွင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ရန်ပုံငွေနှင့်လိုအပ်သည့် နည်းပညာအထောက်အပံ့ ရရှိနိုင်ရန် အကူအညီပေးနိုင်မည့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည် ။	လွတ်တော် ကျေးလက် ပညာရေး
ကျေးရွာအဆောက်အဦး	ရေပေးရေး	၈၀	၃	ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ရာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ရန်ပုံငွေနှင့်လိုအပ်သည့် နည်းပညာအထောက်အပံ့ ရရှိနိုင်ရန် အကူအညီပေးနိုင်မည့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည် ။	လွတ်တော် ကျေးလက် နှ.တ.လ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
ကျေးရွာအဆောက်အဦး	ကျေးရွာခန်းမေ ောင်	၇၀	၄	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ရာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ရန်ပုံငွေနှင့်လိုအပ်သည့် နည်းပညာအထောက်အပံ့ ရရှိနိုင်ရန် အကူအညီပေးနိုင်မည့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည် ။	လွတ်တော် ကျေးလက် နှ.တ.လ
ကျေးရွာအဆောက်အဦး	ကျေးရွာ စာကြည့်တိုက်	၆၀	၅	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ရာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ရန်ပုံငွေနှင့်လိုအပ်သည့် နည်းပညာအထောက်အပံ့ ရရှိနိုင်ရန် အကူအညီပေးနိုင်မည့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည် ။	လွတ်တော် ကျေးလက် နှ.တ.လ ပြန်/ဆက်

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

စဉ်	စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၂၀	၂၀၂၁	၂၀၂၂	၂၀၂၃	၂၀၂၄
၁	ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ရာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	၁					
၂	မူကြိုကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်း	၂					
၃	ရေပေးရေး(ရေစုကန်တည်ဆောက်ခြင်း)	၃					
၄	ကျေးရွာခန်းမဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်း	၄					
၅	မီးလင်းရေး(ဆိုလာ)	၅					

၈။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုမှ ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ

စဉ်	အမည်	အဘအမည်	မှတ်ပုံတင်အမှတ်	အသက်	လုပ်ငန်းတာဝန်	ဖုန်းနံပါတ်
၁	ဦးဂန်းထွန်း	ဦးဖောင်ဂန်း	၅/နယန(နိုင်) ဝ၁၃၉၅၁	၃၄	ဥက္ကဋ္ဌ	
၂	ဦးလတ်ဖါး	ဦးပန်တောင်း	၅/ဒဟန(နိုင်) ဝ၁၄၉၅၅	၂၆	အတွင်းရေးမှူး	
၃	ဦးဆွမ်းအိုင်	ဦးကြာပါး	၅/နယန(နိုင်) ဝ၁၃၇၉၁	၂၇	စာရင်းကိုင်	
၄	ဦးဂန်းလန်း	ဦးဂဲလှိုက်	၅/နယန(နိုင်) ဝ၁၄၉၅၂	၃၇	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	
၅	ဦးဘုန်းဂန်း	ဦးဂန်ပန်	၅/နယန(နိုင်) ဝ၂၂၃၉ဝ	၃၉	အဖွဲ့ဝင်	
၆	ဦးကဲညိုင်း	ဦးမိုးလစ်(မ်း)	၅/ဒဟန(နိုင်) ဝ၂၂၃၉၂	၃၂	အဖွဲ့ဝင်	
၇	ဦးမတ်ယွန်း	ဦးဂန်းညိုင်း	၅/နယန(နိုင်) ဝ၁၃၉၄ဝ	၁၉	အဖွဲ့ဝင်	

(ခ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကို အဓိကယူပါမည်။ သတ်မှတ်ချိန်အတွင်းပြီးစီးရေးနှင့် အရည်အသွေးပြည့်မီရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးနှင့် ကော်မတီအသီး သီးအား လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများအား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦး ဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ - မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာထုတ်ကုန် အဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

(ဂ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသော်လည်း အခြားသောဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန် လိုအပ်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် မတတ် နိုင်သောနည်းပညာအကူအညီများအား ရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- မိဘဆရာအသင်း သည် မူလတန်းပညာသင်ကြားမှုအရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာန နှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းသည်လည်း လယ်ယာကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းအထောက်အကူပြုစေရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများထံမှ နည်း ပညာနှင့် အကြံဉာဏ် လိုအပ်ချက်များကို ရယူဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည် ။

(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း
၁ နှစ် အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၅	၁၈	၃၃
၁ နှစ်မှ ၄ နှစ် အထိ	၅ နှစ်အောက် ကလေးငယ်	၃၁	၃၃	၆၄
၅ နှစ်မှ ၉ နှစ် အထိ	မူလတန်း ကျောင်းသားအရွယ်	၃၈	၃၆	၇၄
၁၀ နှစ်မှ ၁၄ နှစ် အထိ	အလယ်တန်း ကျောင်းသားအရွယ်	၄၀	၃၀	၇၀
၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်	၁၀၄	၉၃	၁၉၇
၆၅ နှစ် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး.	၂၃	၁၆	၃၉
စုစုပေါင်း		၂၅၁	၂၂၆	၄၇၇
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု – ၇၅		တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ လူဦးရေ – ၆ %		

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။
လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ အထက်ပါကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၇၅)စုရှိပြီး ၊ နို့စို့အရွယ် ကလေးငယ်(၃၃)ဦး၊ လမ်းမလျှောက်နိုင်သော သက်ကြီးရွယ်အို(၉)ဦး ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်(၁၅)ဦး နှင့်တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၆)ယောက်နှုန်း ရှိပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုဝင်များ ရှိသော်လည်း မစိုးရိမ်ရသည့် အနေအထားများတွင် ရှိပါသည် ။

(၂) သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

(၂.၁) ကျေးရွာ၏ မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၂) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ရေအရင်းအမြစ် အခြေအနေ

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရရှိနိုင်သော ရေအရင်းအရင်း အမြစ် (မြေအောက်ရေ၊ ချောင်း၊ မြစ်၊ စိမ့်စမ်း စသည်)
လယ်မြေ	–	–	–	–
ယာမြေ	၉၇၀	သင့်	ရ	စိမ့်စမ်း

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရရှိနိုင်သော ရေအရင်းအရင်း အမြစ် (မြေအောက်ရေ၊ ချောင်း၊ မြစ်၊ စိမ့်စမ်း စသည်)
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၇၃	သင့်	ရ	စိမ့်စမ်း
အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း	-	-	-	-
ကိုင်း/ ကျွန်းမြေ	-	-	-	-
စားကျက်မြေ	-	-	-	-
ပလပ်မြေ	-	-	-	-
သစ်တောမြေ	-	-	-	-
စုစုပေါင်း	၁၀၄၃	သင့်	ရ	စိမ့်စမ်း

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်(အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခြား) ။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုအများစုသည်တောင်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာအဓိကအားထား လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဆန်စပါးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ဟင်းသီး၊ ဟင်းရွက်နှင့် ပြောင်းများကို တောင်ယာခင်းများတွင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာ အားနည်းခြင်း ၊ သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်၍ မသုံးစွဲ တတ်ခြင်း စသည့်အားနဲချက်များကြောင့် သီးနှံထွက်ရှိမှုနှုန်းမှာကျဆင်းလျက်ရှိပါသည် ။

(၂.၂) ခါတ်သတ္တုနှင့် အခြားဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဧယား(၃) ခါတ်သတ္တုနှင့် အခြားဘာဝအရင်းအမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	အသုံးပြုနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမှီ)
ကာဗွန် (ခါတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	ခက်
ခါတ်သတ္တု(ကျောက်မျက်၊သတ္တု၊ကျောက်၊ ကျောက်မီးသွေး၊ သဲ) စသည့်	မရှိ	ခက်

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြုနိုင်မှု

	(များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	(လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမှီ)
တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	သင့်	လက်လှမ်းမှီ
အပင်မျိုးစိတ်များ (လူ၊ တိရစ္ဆာန်တို့အတွက် အသုံးဝင်သော)	သင့်	လက်လှမ်းမှီ
ပျမ်းမျှအပူချိန်- ၃၂ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်	ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်- ၈၅ ''	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်(အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခြား) ။ ။ ၎င်းကျေးရွာတွင် ကျောက်မျက်နှင့် ဓါတ်သတ္တုပစ္စည်းများ မထွက်ရှိပါ ။ တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ် အများစုရှိပါသည် ။ ထို့အပြင် နွား၊ ကျွဲ၊ ဆိတ် အစာ (တောင်စောင်း)နှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များပေါများပြီး ဆေးဖက်ဝင်သည့် အပင်များဖြစ်သော မြင်းခွာရွက်၊ ဆင် တုံးမန္ဓယ်ပင်၊ ဂျာမနီပင်၊ ဂမုန်း၊ ခေတ္တာ၊ တပင်တိုင်ဥ၊ သံမနိုင်ကျောက်မနိုင်ပင်၊ ဂျင်း၊ မိတ္တလင်၊ နန္ဒင်း၊ ဂရိတ် ဖုပင်များ အသင့်အတင့် ပေါများပါသည် ။

(၃) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အခြေအနေ

ဇယား(၄) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား	လုပ်ငန်းတာဝန်	အဖွဲ့အစည်း၏ စွမ်းဆောင်ရည် အခြေအနေ (သို့) ခိုင်မာတောင့်တင်းမှုဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	ဘာသာရေး	၃	ကျန်းမာရေး ဘာသာရေး သာရေး/နာရေး လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး	သင့်
၂	လူငယ်အဖွဲ့	၂	ဘာသာရေး သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး	သင့်

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား	လုပ်ငန်းတာဝန်	အဖွဲ့အစည်း၏ စွမ်းဆောင်ရည် အခြေအနေ (သို့) ခိုင်မာတောင့်တင်းမှုဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၃	အမျိုးသမီးအဖွဲ့	၂	ကျန်းမာရေး ဘာသာရေး သာရေး/နာရေး	သင့်
၄	ရိုးရာစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့	၃	ဘာသာရေး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး သာရေး/နာရေး လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး	သင့်

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု - လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။
(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။
(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်(အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခြား) ။ ။ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များသည် လူမှုရေးကိစ္စရပ်များနှင့် ဘာသာရေးကိုအခြေခံ၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းများကိုသာ ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည် ။ သီးသန့်လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ဦးစား ပေးဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့အစည်းမရှိပါ ။ ဒေသ၏ လိုအပ်ချက်များကို လိုက်လံဖြည့်ဆည်းပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်သာ တည်ရှိပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းတိုင်းတွင် သီးသန့်လက်ခံရရှိထားသည့် ရန်ပုံငွေများ မရှိသည့်အပြင် လူမှုကဏ္ဍအရသာ ကူညီပေးနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများသာဖြစ်ပါသည်။ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမှာ ထိုက်သင့်သော အခြေအနေတွင်သာ ရှိပါသည် ။

(၄) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၄.၁) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား(၅) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု	မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု	အလွန်မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု
မြေယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု	၁၅ ဧကအထက်	၉ဧက မှ ၁၄ဧကထိ	၄ဧက မှ ၉ဧကထိ	၁ဧက မှ ၄ဧကထိ
အိမ်အခြေအနေ	သက်ကယ်မိုး၊ ကပ်ကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း	သက်ကယ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း	ယုံးမိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း	ယုံးမိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း
အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်း	စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျပန်း	ကျပန်း
ပိုင်ဆိုင်မှု	ကွဲ၊ နွား၊ ဆိုင်ကယ်၊ဖုန်း	နွား၊ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း	-	-
အိမ်ထောင်စု	၁၁	၂၇	၂၇	၁၀

ရင်းမြစ်...(၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်(အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခြား) ။ ။ကျေးရွာတွင်နေထိုင်ကြသော မိသားစုလူမျိုးများသည် နာဂလူမျိုးများသာ ဖြစ်ပါသည်။ နာဂတို့၏ဓလေ့ထုံးစံအရ ဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြ သောနေအိမ်များကိုကြည့်ချင်အားဖြင့် စီးပွားရေးအဆင့်အတန်းကို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်ပေ။ အဆင်ပြေ သော အိမ်ထောင်စုများတွင် ဆိုင်ကယ်၊ တီဗွီနှင့် စလောင်းများ ရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုတိုင်းလိုလို လယ်၊ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်ကြသောကြောင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ဆန်၊ စပါးကို မပူပင်ရသော်လည်းသုံးစွဲစရာငွေကြေးအတွက်ခက်ခဲပါသည်။အဆင်မပြေသောအိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် သီနှံရိတ်သိမ်းပြီးချိန်များတွင် အပိုဝင်ငွေရရှိစေရန်အတွက် ကျပန်းလုပ်ငန်းများ လုပ် ကိုင်ကြပါသည် ။

(၄.၂) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၄.၂.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား(၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှု အရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု (%)	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင် သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	-	-	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက် (၁ဟတ်တာထိ)	-	-	ဆင်းရဲသား တောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ (၂ ဟတ်တာထိ)	၁၀	၁၃ %	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧကကြား (၅ ဟတ်တာထိ)	၂၇	၃၆ %	အလယ်အလတ် စားတောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧကအထက် (၅ ဟတ်တာနှင့် အထက်)	၃၈	၅၁ %	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုစုစုပေါင်း		၇၅	၁၀၀ %	

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊(၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၊(၄) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်(အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခြား) ။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို သာအဓိကထား လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည် ။ မိသားစုတိုင်းလိုလို တောင်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်ကြ သည့်အတွက် စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းနိုင်ကြပါသည်။ ယာခင်းများတွင် ဟင်းသီး၊ဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးကြပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေးကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ဖြေရှင်းကြပါသည်။ တောင်သူကြီး စာရင်းဝင်သော အိမ်ထောင်စုများရှိပါသည်။ တောင်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ကြသော်လည်း မိသားစုစားဝတ် နေရေးကို ရုန်းကန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နေကြရသော အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိပါသည် ။ တောင်ယာမြေဖြစ်သည့်အတွက် စပါးထွက်နှုန်းသည် ရာသီဥတုအပေါ်တွင် မှီခိုနေပါသည် ။

(၄.၂.၂) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား(၇) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း	တစ်ဧက အထွက်နှုန်း	အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု

	စိုက်ကေ	ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	(နည်း၊ သင့်၊ များ) ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
စပါး	၉၇၀	တင်း	၄၀	၆၀	၅၀	သင့်
ပိန်းဥ	-	-	-	-	-	-
ပီလောပီနံ	-	-	-	-	-	-
ပြောင်းဖူး	-	-	-	-	-	-
အာလာဂျီ	၇၃	ပိဿာ	၃၀	၄၀	၃၅	သင့်
မုန်ညင်း	-	-	-	-	-	-
ဂေါ်ဖီ	-	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်(အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခြား) ။ ။ ကျေးရွာရှိတောင်ယာမြေများတွင် ဆန်စပါးကိုသာ အဓိကအားထား စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ဟာလာဂျီသည် ကျေးရွာအတွက် အားထားရ သော သီးနှံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဟာလာဂျီအား သီးသန့်စိုက်ပျိုးသူ နည်းပါးသော်လည်း အလေ့ကျ ပေါက်ပင်များ ၊ နေအိမ်အတွင်း စိုက်ပျိုးခြင်းများရှိပါသည် ။ အခြားသီးနှံများဖြစ်သည့် ပြောင်းဖူး၊ ပီလောပီနံ၊ ပိန်းဥ၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ ကန်စွန်းဥ၊ မြောက်ဥနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဖြစ်သည့် မုန်လာဥ၊ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ ဟင်းနုနွယ်၊ ဆလပ်ရွက်၊ မုန့်ညှင်းပင်၊ ပန်းမုန်လာပင်များကို သီးသန့်မြေနေရာဖြင့် စိုက် ပျိုးကြခြင်းမဟုတ်ဘဲ အလိုက်သင့်သလို ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ နှစ်ရှည်ပင်များဖြစ်သည့် လိမ္မော်ပင်၊ ကဗွလာပင်၊ ကျွဲကောပင်၊ ရှောက် ပန်းပင်၊ သရက်ပင်၊ ပိန္နဲပင်နှင့် သစ်တော်ပင် အနည်း ငယ်စိုက်ပျိုးသော အိမ်ထောင်စုများလည်းရှိပါသည်။ ရာသီဥတုကောင်းမွန်ပြီး၊ မြေဆီလွှာအသင့် အတင့်ကောင်းမွန်သောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာလည်းအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရာတွင် ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်းမဟုတ်ဘဲ မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများ ကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။ မြို့နှင့်အလှမ်းကွာဝေးသည့် ကျေးရွာဖြစ်သောကြောင့် စီးပွားရေးအရ အောင်မြင်ခြင်းမရှိသော ကျေးရွာများစာရင်းတွင်ပါဝင်ပါသည် ။

(၄.၃) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

ဇယား(၈) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသော အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ

မွေးမြူရေး		
နွား	၄၅	၁၈၀
နို့စားနွား	-	-
ကျွဲ	-	-
မြင်း	-	-
မြည်း	-	-
လား	-	-
ဆိတ်	၂၀	၆၂
သိုး	-	-
ဝက်	၇၅	၂၆၇
ကြက်	၇၅	၈၄၀
ဘဲ	၂၁	၈၂
နွားနောက်	၁၁	၂၇
ငါးလုပ်ငန်း		
ငါးကန်	-	-
ပုဇွန်ကန်	-	-
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-	-
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	-
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	-

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်(အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခြား) ။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိကအားထား လုပ်ကိုင်သော တောင်သူလုပ်ငန်းကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ကျွဲ၊ နွားကို မွေးမြူကြပါသည်။ ကျွဲ ၊ နွားမရှိသော အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် ကာယလုပ်အားကိုအားထား၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ကြပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်နှင့်ဘဲတို့ကို စီးပွားဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ စားသုံးရန် အတွက် သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူကြပါသည်။ ကြက်၊ ဝက်များကို အိမ်တိုင်းနီး ပါးမွေးမြူကြပါသည်။ သို့သော်လည်း မွေးမြူသည့်တိရစ္ဆာန်များကို စနစ်တကျကြည့်ရှုခြင်း ၊ မွေးမြူ ခြင်းများမရှိသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်ပါက အရေးပေါ်တားဆီးနိုင်သည့် အခြေအနေ မျိုးတွင် မတည်ရှိပါ ။

(၄.၄) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးကဏ္ဍ

ဇယား(၉) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေ အတွက်	ဝန်ထမ်း၊ အလုပ် သမား အရေ အတွက်	မိသား စုဝင် လုပ်အ ားး	ရုပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊လတ်၊မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ် လုပ်ရေးနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်မျ ားး ထုတ်လုပ်ခြင်း	-	-	-	-
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၃	လျှပ်စစ်၊ဓါတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး	-	-	-	-
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၅	ယာဉ်၊စက်ကရိယာ၊အိမ်သုံးပစ္စည်း များ ပြင်ဆင်ခြင်း	-	-	-	-
၆	ကျွမ်းကျင်ပစ္စည်းများ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	-	-	-	-

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေ အတွက်	ဝန်ထမ်း၊ အလုပ် သမား အရေ အတွက်	မိသား စုဝင် လုပ်အ ားး	ရုပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊လတ်၊မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	-	-	-	-
၈	ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး	-	-	-	-
၁၀	ငွေချေးဝန်ဆောင်မှု	-	-	-	-

၁၁	အိမ်ခြံမြေရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သောလုပ်ငန်းများ	-	-	-	-
၁၂	ပညာရေး	-	-	-	-
၁၃	ကျန်းမာရေး	-	-	-	-
၁၄	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	-
၁၅	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ (အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)	-	-	-	-
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ - မရှိပါ ။				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးကိုသာ အိမ်ရှိလုပ်ဆောင်နိုင်သောသူ အားလုံး လုပ်ကိုင်ကြပါသည် ။ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရသူမရှိသလို ပညာဖြင့် အသက်မွေးသူများလည်းမရှိ ပါ ။ ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းရှိ အတန်းပညာကုန်ဆုံးပါက များသောအားဖြင့် ကျောင်းဆက်နေခြင်း မရှိဘဲ မိဘများ၏ မိရိုးဖလာတောင်သူလုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပါဝင်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(၅) အခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

(၅.၁) စျေး

ဇယား(၁၀) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ စျေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

စျေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးစျေး	အကြီးစားစျေးကွက်
စျေးအမည် (မြို့/ရွာ)	ဒုံဟီးမြို့	နန်းယွန်းမြို့
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	မိုင် အထက်	မိုင်အထက်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်း	ဆိုင်ကယ်	ဆိုင်ကယ်

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာနှင့်အနီးဆုံးစျေးမှာ ဒုံဟီးမြို့ရှိစျေးဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းစျေးမှ အစားအသောက်ကုန်ပစ္စည်းများ၊အဝတ်အထည်၊ မီးဖိုချောင်သုံးပစ္စည်းများနှင့် စက်ကိရိယာပစ္စည်းများကို

ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ အခြားကြီးမားသော စက်ပစ္စည်းများကိုမူ နန်းယွန်မြို့မှ စုံလင်စွာရရှိပါသည်။

(၅.၂) ကျေးရွာ၏ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခြေအနေ

ဇယား(၁၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်းအမျိုးအစား	အမျိုးအစား	အရည်အသွေး	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	လမ်းအရှည် (မိုင်)
ရွာတွင်းလမ်း	၁	သင့်	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	၀.၁ မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁	သင့်	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	၀.၁ မိုင်
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	သင့်	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	၀ - ၅ မိုင်

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။
မှတ်ချက် ။ ။ မြေသားလမ်း-၁၊ကျောက်ခင်းလမ်း-၂၊ကျောက်ချောလမ်း- ၃၊ကွန်ကရစ်လမ်း- ၄၊ ကတ္တရာလမ်း- ၅

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိလမ်းများသည် ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်သည်ဟုဆိုရာ တွင်လည်း ပွင်းလင်းသည့်ရာသီတွင်သာ သွားလာရအဆင်ပြေပါသည် ။ မိုးများသော အချိန်များတွင် ဆက်သွယ် ရေအဖြစ် ခြေလျှင်ခရီးကိုသာ အသုံးပြုကြရပါသည် ။

(၅.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား(၁၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	Nearest town အကွာအဝေး (မိုင်)	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု
မြစ်ကြောင်း	၀ မှ ၁၀ မိုင် ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် ၅၀ မိုင် အထက် အသုံးမပြုပါ	ပွင့်လင်းရာသီ တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ပင်လယ်ရေကြောင်း	၀ မှ ၁၀ မိုင် ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် ၅၀ မိုင် အထက်	ပွင့်လင်းရာသီ တစ်နှစ်ပတ်လုံး

	အသုံးမပြုပါ	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ရေကြောင်းမရှိပါ။

(၅.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား(၁၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက်လှေ	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်	ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	–	–	–	၂၀	–	–	–	–	–

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သောကြောင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် ဆိုင်ကယ်ကိုသာ အဓိကအားထား၍ အသုံးပြုကြရပါသည် ။ အခြားသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်များကို အသုံး ပြုခြင်း မရှိပါ။ မိုးများသော အချိန်ကာလများတွင်မူ ဆက်သွယ်ရေးဖြစ် ခြေလျှင်ခရီးကိုသာ အသုံး ပြုကြရပါသည် ။

(၅.၅) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား(၁၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု
မဟာဓါတ်အားလိုင်း	–
ဆိုလာစနစ်	၇၄
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	–
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	–
လေစွမ်းအင်	–
ဇီဝလောင်စာ	–
အမျိုးအမည်ခွဲခြားဖော်ပြခြင်းမပြုနိုင်သောလျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစနစ်	၁
လျှပ်စစ်မီး အသုံးမပြုနိုင်သော	–

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းနှင့် အခြားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားများ မရရှိပါ။ ကျေးရွာတွင်းရှိအိမ်ထောင်အများစုသည် တစ်အိမ်သုံးဆိုလာများကိုသုံး စွဲကြပါသည်။ အိမ်

ထောင်စု(၁)စုသာလျှင် အမျိုးအမည်ခွဲခြားဖော်ပြနိုင်ခြင်းမရှိသောအရာများဖြင့် အလင်းရောင်ရယူကြပါသည်။

(၅.၆) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား(၁၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာအခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗီ	စလောင်း
အရေအတွက်	၂၀	၁	-	-

ရင်းမြစ်... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် ဖုန်း၊ ရေဒီယိုနှင့် ဂြိုလ်တု စလောင်းများကိုအသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုများရှိပါသည် ။ အများအားဖြင့် I-Con ဖုန်းများကို အသုံးပြု၍ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ကြပါသည် ။

(၆.၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား(၁၆) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း
မူလတန်း	၅၉	၆၀	၁၁၉
အလယ်တန်း	၁၅	၉	၂၄
အထက်တန်း	၅	-	၅
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်	၃	-	၃
စုစုပေါင်း	၈၂	၆၉	၁၅၁

ရင်းမြစ်... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာ ရှိပါသည် ။ အလယ်တန်းပညာနှင့် အထက်တန်းပညာများကို ဒုံဟီးမြို့နှင့် နန်းယွန်းမြို့တွင် တက်ရောက်ကြပါသည်။

(၆.၅) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား(၁၇) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	(၁)	(၂)	(၃)
က။ ကျောင်းအဆင့်	မူလတန်း	မူလတန်း	မူလတန်း

	မူလွန် အလယ်တန်း(ခွဲ) အလယ်တန်း အထက်တန်း(ခွဲ) အထက်တန်း	မူလွန် အလယ်တန်း(ခွဲ) အလယ်တန်း အထက်တန်း(ခွဲ) အထက်တန်း	မူလွန် အလယ်တန်း(ခွဲ) အလယ်တန်း အထက်တန်း(ခွဲ) အထက်တန်း
ခ။ ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ဝ မှ ၁ မိုင် ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ၁၅ မိုင် မှ ၂၀ မိုင် ၂၀ မိုင် အထက်	ဝ မှ ၁ မိုင် ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ၁၅ မိုင် မှ ၂၀ မိုင် ၂၀ မိုင် အထက်	ဝ မှ ၁ မိုင် ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ၁၅ မိုင် မှ ၂၀ မိုင် ၂၀ မိုင် အထက်

	ခြေလျင် စက်ဘီး ဆိုင်ကယ် ကား	ခြေလျင် စက်ဘီး ဆိုင်ကယ် ကား	ခြေလျင် စက်ဘီး ဆိုင်ကယ် ကား
ဂ။ အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	ကောင်း သင့် သည့်	ကောင်း သင့် သည့်	ကောင်း သင့် သည့်
စ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည် မလုံလောက်ပါ	လုံလောက်မှုရှိသည် မလုံလောက်ပါ	လုံလောက်မှုရှိသည် မလုံလောက်ပါ
ဆ။ ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	ကောင်း သင့် သည့် မရှိ	ကောင်း သင့် သည့် မရှိ	ကောင်း သင့် သည့် မရှိ
ဇ။ ကျောင်းအဟာရ တိုက်ကျွေးမှု	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည် တိုက်ကျွေးမှု မရှိပါ	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည် တိုက်ကျွေးမှု မရှိပါ	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည် တိုက်ကျွေးမှု မရှိပါ

ဈ။ ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
အစိုးရခန့်	၁	၄	၅		-	-	-	-	-
ကျေးရွာခန့်	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်းဆောင် (၁)ဆောင်ရှိပါသည်။ ကျောင်းအတိုင်းအတာမှာ (၆၀' x ၃၀' x ၁၂') ဖြစ်ပါသည် ။မူလတန်းတက်ရောက်နေသော ကျောင်း သား၊ ကျောင်းသူနှင့် ဆရာ၊ဆရာမ ဦးရေအချို့းမှာ မျှတပါသည်။ စာသင်ကျောင်းတွင် ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂစွဲညိးများ လုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင်၊ ကျောင်းအဟာရတိုက်ကျွေးမှုအစီအစဉ်များလည်း မရှိပါ။ ကျောင်းသား၊ကျောင်းသူများအတွက် သောက်သုံးရေနှင့် ကျန်းမာသန့်ရှင်း ရေးကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျောင်းဝန်းအတွင်းသို့ ရေသွယ်တန်းခြင်းများမရှိပါ။ ကျောင်းအိမ်သာ များမှာ သင့်တင့်ကောင်းမွန်သော အနေအထားတွင် ရှိပါသည် ။

(၇) ကျန်းမာရေး

(၇.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား(၁၈) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

စဉ်	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ ဖြစ်ပွားမှု
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	မြင့်
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	နိမ့်
၃	ငှက်ဖျား	မြင့်
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ	နိမ့်
၅	HIV, AIDS,လိင်မှတဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	နိမ့်
၆	တီဘီ	နိမ့်
၇	ဆီးချို	နိမ့်
၈	သွေးတိုး	မြင့်
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	မရှိ
၁၀	အဟာရ ချို့တဲ့မှု	မြင့်
၁၁	အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ	နိမ့်

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး၊တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေး အသိပညာသိရှိမှု အားနည်းသောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောခြင်းနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါ၏ ဖြစ်ပွားမှုမှာ မြင့်မားလျက်ရှိပါသည် ။ အာဟာဖြစ်စေမည့် အစားအသောက်များအား စားသုံးရာတွင် အားနည်းခြင်းကြောင့် ကလေးသူငယ်များတွင် အာဟာရချို့တဲ့မှု မြင့်မားလျက်ရှိပါသည် ။သက်ကြီးရွယ်အိုများအနေဖြင့် သွေးတိုးဖြစ်ပွားမှု ရာခိုင်နှုန်းမြင့်မားပြီး ဆီချိုဖြစ်ပွားမှုမှာ လျော့နည်းပါသည်။

၁၇

(၇.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား(၁၉) လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ
၁	အဆုတ်ရောဂါ		မရှိ
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	ရှိ	-
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	ရှိ	-
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	ရှိ	-
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	ရှိ	-
၆	အခြားစုပေါင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု	ရှိ	-
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊အလေးချိန်၊လက်မောင်းပတ်)	-	မရှိ
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်	-	မရှိ

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းရှိသော်လည်း ဆေးဝါးနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာ စုံလင်ခြင်းမရှိပါ ။ ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးဌာနမှ ပိုလီယိုရောဂါ၊ မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း)၊ ဝက်သက်ရောဂါနှင့် အခြားစုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုများ ပုံမှန်ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ငှက်ဖျားရောဂါ၊ အဆုတ်ရောဂါနှင့် အသဲရောင်အသားဝါရောဂါ များအတွက် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းမှာ ပုံမှန်မရှိပါ ။

(၇.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ (ဆေးရုံ/ ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား(၂၀) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင်လုံလောက်မှု
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ဌာနခွဲ	-	မရှိ
တိုက်နယ်ဆေးရုံ	-	-
မြို့နယ်ဆေးရုံ	မိုင်အထက်	မရှိ

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိသောကြောင့် အုပ်စုကျေးရွာဖြစ်သော ဟရှိတ်နုတ်ညိုကျေးရွာသို့ သွားရောက်ကုသကြပါသည် ။ အရေးပေါ်လူနာများရှိပါက ဒုံဟီးမြို့နယ်ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသရပါသည်။ မြို့နယ်နှင့် ဆက်သွယ်ထားသော လမ်း မှာ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းလှသဖြင့် အခက်အခဲများစွာ ရင်ဆိုင်ရပါသည်။ မိုးရာသီကာလများတွင် ကျေး ရွာအတွင်းရှိ ပြည်သူလူထု၏ ကျန်းမာရေးဖောက်ပြန်မှုများစွာ ရှိတတ်ပါသည် ။

(၇.၄) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၇.၄.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား(၂၁) သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်

ရေရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု	ရေ အရည်အသွေး	လုံလောက်မှု (မိုး၊ ဆောင်း၊ နွေ)
ရေတွင်း	-	-	-
အဝိစိတွင်း/ စက်တပ်	-	-	-
အဝိစိတွင်း/ တုံကင်	-	-	-
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	-	-	-
မြစ်/ ချောင်းရေ	-	-	-
ရေကန်	-	-	-
စိမ့်စမ်းရေ	၆၈	သင့်	လုံလောက်မှုရှိ

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြဓမ္မပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် စိမ့်စမ်းရေကို သောက်သုံးကြရပါသည် ။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးရရှိသည်ဟုဆိုသော်လည်း နွေရာသီကာလများတွင် ရေထွက်နှုန်း မှာသိသာထင်ရှားစွာ လျော့နည်းနေတတ်ပါသည်။ ထိုကာလ၌ သုံးစွဲရန်နှင့် တစ်ကိုယ်ရေးသန့်ရှင်းရေးကိစ္စရပ်များအတွက် များစွာလိုအပ်လျက် ရှိပါသည် ။

(၇.၄.၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား(၂၂) အိမ်သာအမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု
သန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှု	-
ရေဆွဲအိမ်သာ	-
ရေလောင်း/ ယင်လုံအိမ်သာ	-
မသန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှု	-
တွင်း/ ဇလားအိမ်သာ	၆၈
တွင်းမရှိ အိမ်သာ	-
အိမ်သာမရှိ	၇
စုစုပေါင်း	၇၅

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင် ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု မရှိပါ။ သို့သော်လည်း သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှုမရှိပါ။ အိမ်တိုင်းလိုလို တွင်းရှိအိမ်သာအမျိုးအစားကိုသာ သုံးစွဲကြပါသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာနည်းသေးသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည် ။

(၁၀) ဘေးအန္တရာယ် ထိခိုက်မှုအခြေအနေများ

ဇယား(၂၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်နိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ် အခြေအနေ

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ရှိနိုင်မှုအခြေအနေ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	လတ်
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	နိမ့်
၃	ရေကြီးခြင်း	-

၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်

၂၀

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ရှိနိုင်မှုအခြေအနေ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်
၇	ငလျင်	နိမ့်
၈	မီးဘေး	နိမ့်
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	-
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	လတ်
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	မြင့်
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	-
၁၆	တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	-
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်ပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲစသည်	မြင့်

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာတွင်ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းစသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောတောင်များကို တောင်ယာခုတ်၍ လယ်ယာမြေ ဖော်ဆောင်ကာ သီးနှံများစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာပြုလုပ်ခြင်း၊ ထင်းခုတ်ခြင်း၊ မီးသွေး ဖုတ်ခြင်းတို့ကြောင့် သစ်တောများပြုန်းတီးလျက်ရှိပါသည်။ သစ်တောများ ပြုန်းတီးသောကြောင့် စိမ့်စမ်းရေထွက်ရှိမှုမှာ လျော့နည်းလျက်ရှိပါသည်။ တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သောကြောင့် မိုးများပြီး

ဆီးနှင်းများကျရောက်ကာ အအေးပိုခြင်း၊ ဝေးလံခေါင်သီ၍ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲမှုများရှိ ပါသည်
။

၂၁

(၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းမှုအခြေအနေ

ဇယား(၂၄) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	အန္တရာယ်ရှိမှု (နိမ့်၊လတ်၊ မြင့်)	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	လတ်	မြေဆီ / မြေသြဇာ ဝယ်ယူသုံးစွဲမှုမရှိခြင်း ၊ စိုက်ပျိုးရေးအသိ ပညာအားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် သဘာဝဓါတ်မြေဆီသြဇာများ ပျက်ယွင်းစ ပြုလာပါသည်။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာခုတ်၍ တောင်ယာစိုက်ပျိုးကြသော ကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုဖြစ်ပေါ်ပြီး အပင်မျိုးစိတ်များရှား ပါးလာပါသည်။
ရေအရင်းမြစ်	လတ်	ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစနစ် ကျင့်သုံးနေကြသောကြောင့် သစ် တောပြုန်းတီးမှုများဖြစ်ပေါ်ပြီး ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ကာ ရေ အရင်းအမြစ်များလည်း ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။
ငါးမျိုးကွဲများ	နိမ့်	မြစ်ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်များတွင် Battery ရှော့တိုက်ခြင်း၊ ငါးမိုင်းခွဲခြင်း၊ ပိုက်ကွန်ပြစ်ခြင်း စသည့်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ ဆောင် ရွက်ခြင်း ကြောင့် ငါးမျိုးစိတ်များ ရှာပါးလာပါသည် ။
အခြားတိရစ္ဆာန် မျိုးကွဲများ	မြင့်	အမဲလိုက်ခြင်းနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုများကြောင့် အခြား တိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများလည်း ရှားပါးလာပါသည်။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက် ။ ။ ကျေးရွာရှိ သီးနှံစိုက်ခင်းများတွင် နှစ်စဉ်သီးနှံဖျက်ပိုး ကျရောက်ပြီး၊ တောင်သူများအနေဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်သည့်အနေအထားတွင် မရှိပါ။ တောင်ယာခုတ်ခြင်း၊ ထင်းခုတ် ခြင်း၊